Eduskunnan talousvaliokunnalle

Suomen ennakkovaikuttamislinjaukset EU:n tulevaan raaka-ainealoitteeseen (E 160/2022 vp)

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto asiassa. On tärkeää, että kuntakenttä otetaan jo varhaisessa vaiheessa mukaan valmisteltaessa Suomen kantoja tulevaan EU-lainsäädäntöön. Lukuisilla EU-lakialoitteilla on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja hallintoon. Paikallishallinto vastaa käytännössä useiden EU-lainsäädännön velvoitteiden toimeenpanosta.

Valtioneuvoston E-selvityksessä todetaan, että komissiolta odotetaan maaliskuussa esitystä, jonka odotetaan sisältävän myös lainsäädäntöehdotuksen. Kokonaisuuteen ennakoidaan kuuluvan mm. lupamenettelyihin ja materiaalien kierrätykseen liittyviä asioita.

Käytettävissä olevien tietojen (ml. Euroopan parlamentin marraskuussa 2021 hyväksymä kriittisiä raaka-aineita koskeva eurooppalainen strategia) perusteella vaikuttaa todennäköiseltä, että lakialoite tulisi sisältämään sääntelyehdotuksia, jotka mahdollisesti kytkeytyvät mm. kuntien maankäytön suunnitteluun, kunnallisten valvontaviranomaisten toimivaltaan kuuluviin lupa- ja valvontamenettelyihin sekä paikallisyhteisöjen osallistumista koskeviin menettelyihin. Suomen tulee myös jatkoneuvotteluissa varmistaa, ettei kriittisiä mineraaleja tuoteta vastoin eduskunnassa olevan kaivoslain muutosten periaatteita. Kuntien itsehallintoon perustuvia oikeuksia - kuten kaavoitusmonopolia - tulee kunnioittaa.

Tämän vuoksi Kuntaliitto pitää erittäin tärkeänä, että kuntakenttää, Kuntaliitto mukaan lukien, kuullaan Suomen kantaa muodostettaessa asian myöhemmissä vaiheissa.

Kuntaliitto pitää tässä vaiheessa tiedossa olevan aineiston perusteella seuraavaa valtioneuvoston E-selvityksessä olevaa kirjausta kannatettavana ja tarpeellisena:

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

”Suomi suhtautuu varauksellisesti siihen alustavaan ajatukseen, että joihinkin raaka-ainehankkeisiin sovellettaisiin poikkeavia lupamenettelyitä. Yhteisten sääntöjen noudattaminen ja eri toimijoiden tasavertainen kohtelu on tärkeä eurooppalainen periaate ja tästä on huolehdittava. Suomi pitää tärkeänä yleisesti käytössä olevien menettelyiden tarkastelua ja niiden sujuvoittamista ympäristö- ja muista tavoitteista tinkimättä. EU-lähtöisten politiikkatoimien ja tavoitteiden sekä niihin perustuvan sääntelyn yhteensovittaminen voisi sujuvoittaa viranomaismenettelyitä. Valmistelussa tulisi huomioida sekä hankkeen paikalliset ihmisoikeus- ja ympäristövaikutukset että laajat yhteiskunnalliset hyödyt kuten globaalit ilmastovaikutukset.”

SUOMEN KUNTALIITTO

Timo Reina
varatoimitusjohtaja

Tommi Maasilta
ympäristöpäällikkö
Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö

Tiedoksi Kuntaliiton kirjaamo